

ಸುವರ್ಚಾಗದ್ದೆಯ ಪ್ರಪ್ತಿ

ಈ ಒತ್ತುದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಸುವರ್ಚಾಗದ್ದೆಯ ಪ್ರಪ್ತಿ. ತರಕಾರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಸುವರ್ಚಾಗದ್ದೆಯನ್ನು ಬಲಿತಾಗ ಮಣ್ಣೊಳಗಿಸಿದ ಅಗೆಯರೇ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಹೂವರಳುತ್ತದೆ. ಇತ್ತಿಚೆಗೆ ಕೊಡಗು ಜೀಲ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಿದ ಮಳೆಗೆ ನೆಲ ತಯಾದಾಗ ನೆಲದೊಳಗಿಸಿದ ಮೆಲ್ಲನೇ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ್ದು, ಸುವರ್ಚಾಗದ್ದೆಯ ಮೊಳಕೆ. ಮೊಳಕೆ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬಲಿಯುತ್ತ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮೊಳಕೆಯೂ ಮೊಳಕೆಯೋದನೆ ಹೂವು ಅರಳ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹಸಿರು, ನೀಲಿ, ಕೆಂಪು, ಅರಿಷಿನ ಬಣ್ಣಗಳ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ಮತ್ತು ಹೂವು ಗಮನಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹೂವಿನ ಸೌಂದರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ದುರ್ಗಂಧವೂ ಮೂಗು ಮುಖ್ಯವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸುವರ್ಚಾಗದ್ದೆಯ ಮೊಳಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೂವಾಗಿ ಅರಳಲು 8 ರಿಂದ 10 ದಿನ ಬೇಕು. ಕ್ರಮೇಣ ಹೂವು ಬಾಡಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆನೆಗದ್ದೆ ಎಂದು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ತರಕಾರಿಯ ಹೂವು ಹಲವರ ಮನಸೆಯಿತು.

—ಸಿ.ಎಸ್. ಮುರೈಶ್, ಕೊಡಗು

ದಾರದ ಉರಳೆಯ ಕುಚೆ

ದಜೆಗಳು ಭಳಸುವ ದಾರದ ಉರಳೆಗಳೂ ಉಪಯುತ್ತ ವಸ್ತು ಎಂದು ಸಾಬಿತುಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹಾವೇರಿಯ ಸೋಮನಕಟ್ಟಿಯ ಕಲಾವಿದ ಏರನಗೊಡ ಪಾಟೀಲ ಅವರು. ಹೌದು. ಇವರು ದಾರದ ರೀಲಿನ ಕೊಳವೆಗಳಿಂದಲೇ ಹಲವಾರು ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸ್ವತಃ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೇನ್ ಸ್ವಾಂಡ್, ಮೆಚ್ಚೆಲ್ ಸ್ವಾಂಡ್, ಮಣ್ಣ, ಮೂಲೆಮಣ್ಣ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಒತ್ತುದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕುಚೆಯನ್ನು ಇದು ಸಾವಿರ ಕೊಳವೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿ; ಇದರ ಮೇಲೆ ಕುಶುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತೃಯವಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಲಾವಿದರ ಶೈಕ್ಷಕದಿಂದ ಕೆವಲ ರಸವಾಗುತ್ತ ಸಾಗಿದಲ್ಲಿ; ಎಷ್ಟೂ ಪ್ರಮಾಣದ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.

—ನಾಗನಗೊಡ ಹನುಮಗೊಡ, ಹಾವೇರಿ

ಹಳ್ಳಕಾಲದ ಕೂರಿಗೆ

ಅಧ್ಯನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಧನಗಳ ಅವಿವೃಷ್ಟಿ ಮುನ್ನ ರೈತರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಲವು ಸಲಕರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂರಿಗೆಯೂ ಒಂದು. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕುಂಟೆಯಿಂದ ಸಮನಾಗಿ ಹರಡಿದ ನಯರ ಚೀಜ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಬಿಂಬಿತು ಒಂದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಅರೆರದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮೆ ಪೂರ್ವಿಕರು ಕೂರಿಗೆಯನ್ನು ಭಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಇದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕೂರಿಗೆ ಹಿಡಿದ ರೈತ ನಿಥಾನವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಂತೆ ಅದರ ಬಳ್ಳಿಲೆನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಚೀಜ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಐನೋರ್ ಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಾಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸಂಗ್ರಹಿತರವ ಹಲವಾರು ಪುರಾತನ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಸೇರಿದೆ.

—ಮಂಜುನಾಥ ಡಿ. ಎಸ್. ಬೆಂಗಳೂರು